

Otázky na inžinierske štátne záverečné skúšky z predmetu Mikroekonómia a Makroekonómia pre študentov študijných programov

VSRR

Akademický rok 2018/2019

1. Definujte užitočnosť, celkovú užitočnosť a hraničnú užitočnosť. Vysvetlite, kedy je spotrebiteľ v rovnováhe podľa kardinalistického prístupu. Analyzujte rovnováhu spotrebiteľa podľa ordinalistického prístupu. Vysvetlite vplyv dôchodku a ceny na formovanie individuálneho dopytu po statkoch a službách.
2. Vysvetlite podstatu produkčných funkcií a ich význam pre firmu. Charakterizujte krátkodobú produkčnú funkciu, vysvetlite vplyv zákona klesajúcich výnosov z variabilného vstupu na výstup firmy. Analyzujte dlhodobú produkčnú funkciu, nákladové optimum firmy a vplyv výnosov z rozsahu na výstup firmy.
3. Vysvetlite rozdiel medzi explicitnými a implicitnými nákladmi, účtovnými a ekonomickými nákladmi. Analyzujte náklady firmy v krátkom a dlhom období. Popíšte vplyv výnosov z variabilného vstupu a výnosov z rozsahu na tvar nákladových kriviek firmy. Vysvetlite podstatu a význam obalovej krivky pre rozhodovanie firmy.
4. Charakterizujte dokonalú konkurenciu a firmu v podmienkach dokonalej konkurencie, analyzujte jej rozhodovanie o výstupe v krátkom a dlhom období, účtovný a ekonomický zisk. Vysvetlite problém minimalizácie straty v krátkom období. Analyzujte formovanie ponuky firmy v krátkom a dlhom období. Vysvetlite vplyv cien vstupov na krivku LIS.
5. Vysvetlite príčiny vzniku monopolu. Analyzujte monopol z hľadiska rozhodovania o cene a výstupe. Vysvetlite, prečo monopol využíva cenovú diskrimináciu a aké sú jej jednotlivé formy. Zhodnoťte kladné a záporné stránky regulácie monopolu.
6. Charakterizujte oligopol a príčiny jeho vzniku. Vysvetlite, prečo je rozhodovanie firiem v oligopole strategickým rozhodovaním. Poukážte na rozdiely jednotlivých modelov oligopolu z hľadiska rozhodovania firiem o cene a výstupe. Analyzujte modely firiem a ich rozhodovanie založené na teórii hier.
7. Charakterizujte firmu v podmienkach monopolistickej konkurencie. Vysvetlite, prečo je individuálna krivka dopytu po produkcii firmy monopolistickej konkurencie vysoko elastická. Vysvetlite, ako firma rozhoduje o cene, výstupe a zisku v krátkom a dlhom období. Porovnajme monopolistickú konkurenciu s monopolom.
8. Popíšte špecifiká trhu výrobných faktorov. Vysvetlite, prečo existuje rozdiel medzi príjmom z hraničného produktu výrobného faktora v dokonalej a nedokonalej konkurencii. Analyzujte rozhodovanie firmy na trhu výrobných faktorov o optimálnom množstve výrobných faktorov a formovanie individuálneho dopytu firmy po výrobných faktoroch.
9. Vysvetlite rozdiely medzi fungovaním ekonomiky z krátkodobého a z dlhodobého hľadiska. Charakterizujte príčiny vzniku ekonomického cyklu. Porovnajme efekty dopytových a ponukových šokov na ekonomiku.
10. Charakterizujte spôsoby zmiernovania ekonomického cyklu. Popíšte nástroje monetárnej a fiškálnej politiky a vysvetlite, od čoho závisí účinnosť týchto dvoch politik.
11. Charakterizujte neoklasický model ekonomického rastu, vysvetlite tzv. absolútnu a podmienenú konvergenciu a popíšte zdroje ekonomického rastu.

12. Charakterizujte modely endogénneho rastu a ich aplikáciu na makroekonomickej a regionálnej úrovni. Aká je úloha vlády v procese ekonomického rastu? Aké implikácie majú endogénne teórie rastu pre otázku konvergenzie?
13. Charakterizujte makroekonomickú rovnováhu v uzatvorenej ekonomike pomocou modelu IS-LM. Aké sú efekty monetárnej a fiškálnej politiky na output a úrokovú mieru? Charakterizujte pascu likvidity.
14. Charakterizujte determinanty spotreby. Vysvetlite proces multiplikácie výdavkov.
15. Charakterizujte nezamestnanosť, príčiny jej vzniku a možnosti jej riešenia. Vysvetlite súvislosť medzi ekonomickým rastom a nezamestnanosťou.
16. Vysvetlite pojem NAIRU a jeho vzťah s prirodzenou mierou nezamestnanosti. Charakterizujte efekt hysterézy na pracovnom trhu. Popíšte teórie hľadania práce, morálneho hazardu na trhu práce a efektívnych (resp. efektívnostných) miezd.

Literatúra:

1. Veselková, A. et al., 2017. **Mikroekonómia**, Bratislava: Sprint 2.
2. Čaplánová, A. & Martincová, M., 2014. **Inflácia, nezamestnanosť a ľudský kapitál z makroekonomického pohľadu: teoretické a praktické problémy**, Bratislava: Wolters Kluwer.
3. Dujava, D., Lisý, J. & Přívarová, M., 2013. **Makroekonomická rovnováha a nerovnováha: teoretické a praktické problémy**, Bratislava: Iura Edition.
4. Lisý, J. et al., 2011. **Ekonomický rast a ekonomický cyklus: teoretické a praktické problémy**, Bratislava: Iura Edition.
5. Muchová, E., 2005. **Makroekonómia otvorenej ekonomiky**, Bratislava: IURA EDITION.
6. Rozborilová, D., 2005. **Teórie spotreby, úspor, investícií a vládnych výdavkov 2.** prac. vyd., Bratislava: IURA EDITION.